

AHOJ!



Ledenbrief van de

Vereniging Vrienden Nederland - Tsjechië & Slowakije

Nr. 118 M e i 1 9 9 6

COLOFON

Bestuur:

A. Hoogstad voorzitter
Antoniuslaan 33, 3341 GA Hendrik Ido Ambacht
Tel. 078-6 81 26 03

Mevr. H.G. v.d. Burg-Meijer secretaris
Nieuwendamlaan 274, 2547 JR Den Haag
Tel. en fax 070-3 25 86 79

A. den Boogert penningmeester
Postgiro rek.nr. 379543 t.n.v.
Ver. Vrienden Nederland-Tsjechië & Slowakije
Tel. en fax 010-4 20 55 81

mevr. M. van Dorst G.P.A. Schöpping
G. Molenaar mevr. H. Sugito
C. Oostveen J. Vrijhof

Redactie Ledenbrief:

Mevr. H.G. v.d. Burg-Meijer tel. en fax 070-3 25 86 79
Nieuwendamlaan 274, 2547 JR Den Haag

Mevr. H. Sugito J. Vrijhof
J. Sugito J.F.E. Wallin
mevr. J. van Unnik

Ledenadministratie:

Mevr. H.G. v.d. Burg-Meijer
Nieuwendamlaan 274, 2547 JR Den Haag

GSM (Genootschap voor Tsjechische en Slowaakse Muziek):

Hans Wallin (voorzitter) tel. 070-3 27 87 06
Prins Bernhardlaan 21, 2264 CA Leidschendam

Wim Brandse
Jacques de Coo

Afdelingen:

Amsterdam: K.L. Thio tel. 020-6 79 14 23
Rotterdam: A. den Boogert tel. 010-4 20 55 81
Den Haag: L.M.A. Marcus tel. 070-3 56 04 88

V.M.T.S.-Filmdienst:

K.L. Thio tel. 020-6 79 14 23
Van Baerlestraat 59, 1071 AR Amsterdam

Info Stedenbanden:

J.M. van Gastel tel. 070-3 90 11 90

Info Reisdienst:

A. Hoogstad tel. 078-6 81 26 03

ISSN 1363-0899

De VNTS heet haar nieuwe leden van harte welkom!

2/4 Fam. W. Hamelink, Naarden
2/4 Fam. M. Holstein, Oud-Beijerland
3/5 Fam. I.A.L. Mohs Noah, Scherpenzeel

Leden en donateurs ontvangen gratis het verenigingsblad 'AHOJ'.

Uit het huishoudelijk reglement:

Lidmaatschap

Aanmelding als lid/donateur van de vereniging kan uitsluitend geschieden door een aanmeldingsformulier geheel ingevuld en ondertekend aan het bestuur te doen toekomen.

Zodra de contributiebetaling door het bestuur is ontvangen, ontvangt het lid een lidmaatschapskaart voor het lopende verenigingsjaar.

De leden zijn verplicht de contributie over enig jaar voor 1 maart van dat jaar te voldoen op een door het bestuur aangegeven wijze.

Specialist in Tsjechië

rapide tours
TOURINGCAR- EN REISBURO

Stationsstraat 25
9482 TX TYNARLO/Holland
Tel. 0592-543300
telefax: 0592-542767

Verhuur van luxe touringcars, binnen- en buitenland. Cultuur-, Educatie- en Communicatiereizen

Familie Naske uit Polesi (in de bossen op 18 km van Marienbad) verhuurt het (geheel gemoderniseerde) huisje van oma. 5-6 personen.

Hond mag mee. Grote tuin, terras, kampvuur met barbecue.

Eindeloos wandelen en paardrijden. Meer met bootjes in de buurt.

Info: Irma Dakman 043-3640787 (soms antw.app.).

VAN DE VOORZITTER



Mijn opstel gaat dit keer over de Voorjaarsreis, die wij zojuist achter de rug hebben. Alles is goed gegaan, iedereen was voldaan, er zijn geen onverwachte dingen gebeurd, dus ben ik een gelukkig mens.

De vriendschap die wij voor de Tsjechen koesteren is erdoor bevestigd, dat gevoel heeft zich ook onder de reisgenoten gemanifesteerd en ook daar ben ik vooral blij om.

Het was een mooie reis. Wij hebben veel mooie en interessante dingen gezien; de mensen die wij ontmoetten waren allervriendelijkst en vertelden veel belangwekkende dingen.

Wij werden in een aantal stadhuizen van gemeenten ontvangen, die een band met een Nederlandse partner-gemeente hebben. Zonder uitzonde-

ring was men ingenomen met de contacten. Zij dragen zonder uitzondering bij aan de ontwikkeling en het wederzijdse begrip.

Veel informatie hebben wij ontvangen. De spreekwoordelijke gastvrijheid werd alom getoond. Indrukwekkend is de herbouw van de steden die wij aandeden. České Budějovice, Domažlice, Píbram en Jihlava, wij waren er door de Nederlandse partnergemeenten voorbeeldig geïntroduceerd. Daarvoor is hartelijke dank zeker op zijn plaats.

Wij waren een homogene groep. Iedereen had op zijn of haar manier een goede inbreng en het was te zien dat iedereen er plezier aan beleefde. Wij hadden een afwisselend programma zodat het een boeiende belevenis was.

Er zijn plannen ontstaan om volgend jaar een dergelijke reis naar Slowakije te maken.

Tenslotte nog dit. De 26 deelnemers betaalden in totaal voor de reis ongeveer f 23.700,-. De totale kosten bleken f 22.900,- te zijn. De begroting klopte dus bijna. Daar mag ik toch een beetje trots op zijn, vindt u ook niet?

Arie Hoogstad

* * * * *

VAN HET BESTUUR

Koninginnedag Nederlandse Ambassade te Praag

Verblijvend in Tsjechië vanwege de VNTS-voorjaarsreis ontving de Vereniging een uitnodiging voor de receptie die de Nederlandse Ambassade te Praag traditiegetrouw organiseert ter gelegenheid van Koninginnedag.

Bestuursleden Hennie van der Burg, Jan Vrijhof en Marijke van Dorst, vergezeld van Milena Eshuis, lid van de vereniging, hadden het genoegen deze viering van de verjaardag van de koningin bij te wonen.



De bezoekers van de receptie werden welkom geheten in de residentie van de Nederlandse ambassadeur door bloemenmeisjes die alle genodigden persoonlijk een oranje geborduurde tulp 'opplakten'.

Ambassadeur Koch en mevrouw Reneé Jones, plaatsvervangend ambassadeur, recipieerden in de statige hal van de woning.

Lange rijen wachtenden.

Vertegenwoordigers van het corps diplomatique en diverse Tsjechische maatschappelijke culturele en educatieve geledingen, doch vooral Nederlanders die in Tsjechië wonen en werken maakten hun opwachting.

Het was voor de VNTS-delegatie, mede gestimuleerd door de eerste secretaris van de Nederlandse Ambassade Franta Wijchers, mogelijk met vele gasten te spreken. Zo konden we onder andere van gedachten wisselen met Gonda Rijkssen, theologe te Olomouc, afgevaardigden van het Leger des Heils, de 'sectie Neerlandistiek in Tsjechië': Olga Krijt, Zdenka Hrnčřřová (universi-

teit Praag en talenschool), Wilken Engelbrecht (universiteit Olomouc) Regine van Groningen (universiteit Brno) en mevrouw Emmy Máčelová-van den Broecke (woordenboek Česko-Nizozemský Slovník).

Hans Krijt was behulpzaam als tolk bij het gesprek met directeur Jiří Gruntorád van Libri Prohibiti (zie Ahoj maart 1996). Een jaarverslag 1995 van de 'bibliotheek van de dissidente en exil-literatuur' rijker vertoefden we in het gezelschap van Radek John, redacteur/presentator van het actualiteitenprogramma 'Met eigen ogen' van de Tsjechische TV-zender Nova.

(Film)actrice Zlata Adamovská vertelde de VNTS dat ze waarschijnlijk in september voor haar werk naar Nederland komt.

Geraldine Mucha, schoondochter van de schilder Alfons Mucha, nodigde ons uit voor een bezoek aan haar museum/huis in Praag.

Temidden van oranje tulpen, die niet alleen in de tuin, doch ook ruimschoots in de residentie aanwezig waren, werden geanimeerde gesprekken gevoerd. De doelstelling van de vereniging en de vele stedenbanden die er tussen Nederlandse gemeenten en Tsjechische steden bestaan waren veelvuldig onderwerp van de conversatie.

Koninginnedag in Praag: een versterking van de vriendschapsbanden tussen Nederland en Tsjechië.

Marijke van Dorst

VAN DE REDACTIE



Net terug van onze voorjaarsreis hervatten we onze werkzaamheden en het kan niet anders: wij moeten u vertellen hoe het was en dus is er ruimte voor vrij gemaakt.

Bent u ook zo blij met de maand Mei? Weer blaadjes aan de bomen en alom volop bloesem. Langer licht en de winterjas in de kast.

Wij hebben haast want we lopen een week achter op het schema en dan slaat het noodlot toe: computertje kapot. Gelukkig heeft een reparateur het ding weer kunnen maken maar het kostte natuurlijk nog meer van de schaarse tijd. Nu maar hopen dat nu eens alles meewerkt om het meinummer ook in mei te laten verschijnen.

Dit nummer staat weer vol met lettertjes en hier en daar een plaatje. Bij het "Nieuws van de stedenbanden" zijn we gewend de logo's of stadswapens te plaatsen, maar van Budel-Domažlice ontbreekt het wapen van Budel en van Brielle-Havlíčkův Brod hebben we helemaal niets! Saaie boel.

Van de Drie Donken blaaskapel ontving de redactie een foto, gemaakt tijdens onze jaarvergadering; ze staan er dubbel op. De slimmeriken prijzen tegelijk hun nieuwe CD aan. Bij "Muzikale noten".

Gaarne vestigen wij uw aandacht op enkele nieuwe advertenties: nieuwe verblijfsmogelijkheden in Tsjechië en bij Praktischoling kunnen Tsjechen nu Nederlands leren.

De maand is zó weer om maar wij blijven er lol aan beleven ook al is het telkenmale een race tegen de klok.

Hennie van der Burg



Cok Oostveen verzamelt voor de V.N.T.S. allerlei informatie op het gebied van reizen, vervoer, vakantiewoningen e.d. Een en ander staat ter beschikking van V.N.T.S.-leden. Hebt u op dit gebied nuttige informatie voor de V.N.T.S., laat het Cok dan weten. Zijn adres is: Mesdagstraat 23-I, 1073 HJ Amsterdam. Tel. 020-6628546.

REISDIENST

Impressies VNTS-voorjaarsreis

Een geslaagd experiment. Het liep als een trein. De vlucht heen en terug was probleemloos en we hadden met 26 deelnemers lekker veel ruimte in onze Tsjechische bus met een wereldkerel als chauffeur. Na enkele dagen met onze groep te zijn opgetrokken, zagen we onze Jiří plots met een video-camera in de weer. Onderweg naar Praag (voorlaatste dag van de reis) zagen wij op de TV-monitor in de bus de resultaten. Dat was een verrassing! Bij ons overnachtingsadres in Praag namen we afscheid van een tot tranen toe ontroerde chauffeur.

Voor het reisverslag werd dagelijks een vrijwilliger aangewezen. Uit deze verslagen volgt hieronder een kleine bloemlezing.

Arie Hoogstad, 27 april: De Boeing 767 vliegt meer dan 900 km per uur. We staan dan ook vóór tieners al op de Praagse luchthaven en kijken uit naar de bus. Dit is overbodig, want de bus is al gesignaleerd. Die was te herkennen aan het schutblad van het maartnummer van 'AHOJ' achter de voorruit. Heel goed!

Jiří Martinek is een bedaarde chauffeur die zich niet stoort aan de vreemde capriolen van andere verkeersdeelnemers.

Op weg naar České Budějovice stoppen we in Konopiště, waar we wat gebruiken. We spreken af, dat een ieder op tijd bij de bus zal zijn, voor nu en voor de hele week, op straffe van f 2,50 boete of Kč. 40. Tijd om het kasteel te bezichtigen hebben we niet; we zullen deze week nog genoeg kastelen zien, interessantere dan dit met zijn overdaad aan jachttrofeeën en schiettuig.

Daniel Klein Breteler, 28 april: Nu gaan we naar het Boheemse Krumau. Het is buiten de bus bewolkt, maar binnen is het zonnig.

De bezichtiging van het kasteel begint met de kapel en eindigt in de balzaal, waar de commedia dell'arte figuren de bezoekers olijk aankijken.

Gelukkig waren de familie Rosenberg, Eggenberg, Schwarzenberg door allerlei seksuele trucs redelijk uitgebreid, zodat de diverse gidsen er lang over konden blijven praten.

Daniel en Anneke hebben alleen toegang betaald tot de WC's van het kasteel en alleen dat bezichtigd. Maar ze hebben waar voor hun geld gehad.

De heenreis werd gedomineerd door de bruggenbouwwactiviteit van Jan V. te R. Hij had voor onze Rinus, die een strikt privévoertuig meegenomen had een geweldige brug gebouwd uit lokaal aanwezig bouwhout. Arie had manmoedig de brug geopend met de term: ik val aan, volg mij (vrij naar Karel Doorman).

Fred Runte, 29 april: Onze gids, de heer Januška, vertelde tijdens de rit naar České Budějovice wat over de geschiedenis van de stad. De stad werd rond 1265 door Přemysl Otakar II gesticht in de moerassen bij de samenvloeiing van Vltava en Malše. Een vesting, om de machtige Rozmberks op een afstand te houden.

In het schitterende, pas gerestaureerde raadhuis werden we door de burgemeester ontvangen.

Een bezoek aan de Budvar brouwerij mocht natuurlijk niet ontbreken.

Een gezellige afsluiting van deze dag was het uitstekend diner in de plaatselijke vleeshallen.



Jan van Gastel, 30 april: Koninginnedag in Nederland. Niemand kan dit over het hoofd zien, want regelneef Daniel voorziet de ontbijttafels dadelijk van rood-wit-blauwe vlaggetjes. Eerste programmapunt is vandaag het slot Hluboká, een van origine middeleeuwse burcht, die later verbouwd is tot wat het nu is: een kasteel met de trekken van Windsor Castle.

Na de rondleiding door een enthousiast vertellende oudere dame, brengt de bus ons naar het nabije jachtslot Ohrada, een museum van vooral jachttrofeeën en instrumenten om die te bemachtigen. De rondleiding neemt nogal wat tijd in beslag, omdat de gids (met krachtige stem) de functionele informatie uitbreidt met beschouwingen over van alles en nog wat. Degenen die zich ondertussen al in de frisse lucht hebben begeven worden daarna, tezamen met de nog enigszins verdoofde anderen, door de bus richting Jindřichův Hradec gevoerd. Een korte wandeling brengt ons bij het in een voormalig Jezuïtensemenarie gevestigde streekmuseum.

Het absolute hoogtepunt alhier: de door Tomáš Krýza in meer dan 60 jaar gebouwde kerststal. Op ruim 60 m² staan meer dan 1000 figuren opgesteld, waarvan een deel beweegbaar is, met als middelpunt de eigenlijke stal van Bethlehem, omgeven door taferelen uit de bijbel, maar ook uit het dagelijks leven van de 19e eeuw.

Anja Schrek, 1 mei: Aan het ontbijt hadden we al gemerkt dat het een feestdag was want wij kregen ieder een gekookt ei en onze bekende serveerster was afwezig en werd vervangen door een onhandige jongeman.

We zouden onderweg naar Domažlice een koffiestop houden, maar alle restaurace's en motoresten waren aan het 1 mei vieren en we troffen er geen een open. Eindelijk kwamen we in Kdyně en daar was de restaurace geopend. Maar toen hadden we onderhand al allemaal buskoffie gedronken, dat is een soort donkerbruin water dat niemand lekker vindt. In de restaurace van Kdyně gingen we dus alleen maar naar het toilet en op de markt wandelen waar ze mooi patroonbreiwerk hadden en zulke goedkope horloges dat ze vast na een week stil blijven staan en heel sterke parfums, waarmee ze je ongevraagd nat spoten als je er alleen maar langs liep.

We gingen in Domažlice naar het stadhuis en zaten in een mooie zaal in renaissance stijl en een enorme kroonluchter van geslepen glas.

In Chodská Chalupa bestelden we koffie en apfelstrudel, zalig en erg gezellig. Er tegenover staat op een hoge heuvel een standbeeld, maar ik ben vergeten van wie.

Het Game Hotel in Klenčí ligt een beetje in the middle of nowhere, maar het uitzicht op de bergen is prachtig en je kunt over de balkonhekken heen met elkaar kletsen als je je eenzaam voelt alleen op je kamer.



Geertje Spoon, 2 mei: Na een heel rustige nacht in Klenčí doorgebracht te hebben, reden we om 8.15 uur in dichte mist weg. Wat een land, zo weids, zo rustig, zo landelijk. Heerlijk! Na ongeveer een uur was de mist weg en konden we genieten van het landschap. De eerste grote plaats die we door reden was Pilsen, stad van bier en Škoda. Škoda heeft de "scharnieren" gemaakt voor de waterkering in de Nieuwe Waterweg.

In Příbram gingen we naar 'Svatá Hora' (heilige berg) en klommen naar de 'Calvariëberg'. We hadden toen een prachtig uitzicht op de 'Basilica Maria hemelvaart'. Vol overgave vertelde de gids over het goud en zilveren hoofdaltaar. Het prachtige Mariabeeld, ze heeft 87 gewaden die steeds verwisseld worden. Het oudste heeft Keizerin Maria Theresia geschonken.

Omstreeks half zes waren we in Jihlava, een schitterend hotel en prachtige kamers. De maaltijd was uitstekend en daarna was het wachten op Zora met haar ensemble. Geweldig zoals er gespeeld en gezongen werd, vol vuur en overgave. Een zeer goed slot van een zeer goede dag.

Milena Eshuis, 3 mei: Vanmorgen genieten we nog na tijdens de ontvangst door de burgemeester van Jihlava, een aimabele man. Voor de vertaling zorgt Helena Pisková, historica van beroep en werkzaam bij het Gemeentearchief. Zij zal ons later rondleiden door onder meer het museum en onze gastvrouw zijn bij de lunch die het gemeentebestuur ons aanbiedt. Ook het Purmerend-huis toont zij ons op de wandeling door Jihlava. "Pension Hollandsku", zo noemt iemand uit Jihlava het.

Een steen bij een marktplaats markeert de plaats van de Synagoge die is afgebrand in 1939. Van de 3000 Joden uit Jihlava die destijds op transport gesteld werden, zijn er 8 teruggekeerd. In de bus op weg naar Telč, leren we dat Seyss Inquart nabij Jihlava geboren is. Wat wellicht ook minder bekend is, is dat hij een muziekliefhebber was en ook de muziek waardeerde van Gustav Mahler, die Joods is en geboren in Jihlava.

Rinus Hoppener en zijn echtgenote bieden de groep een aperitief aan omdat het zo'n prettige reis is, samen. Inderdaad, we genieten en het doet ieder zeker plezier dat dit door de familie Hoppener wordt uitgesproken. 's Avonds aan onze tafel gaat het gesprek over de ontwikkelingen rondom en de komst van het christendom - boeiend vind ik het.

Henk Potgieter, 4 mei: Tijdens de reis naar Praag werden we op boeiende wijze bezig gehouden door: 1e) een beknopt maar niettemin spannend levensverhaal van Daniel himself. 2e) Het afspelen van de video-band die door onze chauffeur Jiří Martinek was opgenomen. De opmerkelijke kwaliteiten van koorknaap Daniel, folklorist Fred en musica Zora kwamen hierop goed uit de verf.

Ca. 12.00 uur aankomst in Praag. 's Middags de gezamenlijke maaltijd in het restaurant van de stadsbrouwerij, waarna 's avonds de voorstelling van "Cinderella" werd bezocht in het prachtige, imposante Nationaal Theater. Na enkele slaapmutsjes in ons pension, begaven we ons te bed; de laatste vakantienacht was aangebroken....

NIEUWS VAN DE STEDENBANDEN

Brielle - Havlíčkův Brod

In 1995 bestond de stedenband tussen Brielle en Havlíčkův Brod 10 jaar en zoals al werd vermeld in Ahoj! van mei van dit jaar werd toen besloten het jubileum in twee gedeelten te vieren. In 1995 lag het zwaartepunt van de herdenking in de Tsjechische stad en dit jaar is Brielle aan de beurt.

De redactie van Ahoj! ontving een stuk uit de Brielsche Courant van 19 april waarin voor 7 en 8 september a.s. een groots evenement wordt aangekondigd. De krant heeft een gesprek gehad met Corry Engelblik van het Havlíčkův Brod - Brielle Comité (HBBC) dat de lustrumviering aan het voorbereiden is. Het programma is nog niet helemaal klaar, maar een aantal elementen zijn - in samenwerking met de gemeente Brielle - toch al wel vastgesteld. Op 7 september wordt vanzelfsprekend een officiële herdenkingsbijeenkomst gehouden en op de avond van die dag zal er een feest zijn voor de Tsjechische gasten en hun gastgezinnen. Daar worden zeker 300 mensen verwacht, een aantal waarop het cultureel centrum De Goote niet berekend is, zodat uitgeweken moet worden naar het Maerlandt College. Een ander hoogtepunt moet het culturele avondprogramma in de Sint-Catharinakerk worden. Muziekgroepen uit de beide plaatsen zullen daaraan meewerken.

Corry Engelblik vertelt dat ze er zeker van is dat er iets moois tot stand zal komen. Behalve een officiële delegatie uit Havlíčkův Brod komen ook veel "gewone" inwoners naar Brielle. Mensen die in de loop der jaren vriendschapsbanden met Briellenaren hebben gekregen en natuurlijk

Taalactiviteiten Slowaaks en Tsjechisch: inventarisatie, informatie.

Alle informatie over taalcursussen Tsjechisch of Slowaaks, privé- en groepslessen, docenten en studiebegeleiders, tolken en vertalers, is zeer welkom bij dhr. D.J.Dragt; hij wil deze op zijn beurt graag doorgeven aan belangstellenden.

Ook voor informatie over leermethoden en hun geschiktheid voor zelfstudie kunt u terecht bij:

D.J. Dragt, Einsteinlaan 27,
7904 EA Hogeveen;
tel. 0528-262915.

leerlingen van middelbare scholen, leden van muziek- of sportverenigingen e.d. die via uitwisselingen contacten hebben gelegd. Het logies van al die gasten is een ingewikkelde zaak en in de krant doet het HBBC dan ook een dringende oproep om mensen onderdak te willen bieden in de vier nachten dat men in Nederland is. Vier nachten, want ook op maandag 9 september zal er voor de bezoekers nog het een en ander georganiseerd worden. Vorig jaar heeft Havlíčkův Brod veel werk van de viering dáár gemaakt en Brielle wil dus óók zorgen voor een herdenking die klinkt als een klok.

Ter gelegenheid van het jumelage-jubileum zal in Brielle een herinneringsboekje worden uitgegeven, waarin het zwaartepunt bij de foto's zal liggen. Wie fotomateriaal met betrekking tot de jumelage heeft wordt vriendelijk verzocht dit ter beschikking te stellen aan de samenstellers Marijke Lamers en Mieke Haanstra, bereikbaar onder telefoonnummer 0181-416 391. Het comité heeft alle vertrouwen dat er veel materiaal zal loskomen, want de stedenband neemt ook na tien jaren in de Brielsche gemeenschap nog altijd een bijzondere plaats in. Het is ook de oudste stedenband van een Nederlandse met een Tsjechische gemeente, tot stand gekomen in een tijd dat zulke contacten moeizaam bevochten moesten worden. Dat vechten was aan de toenmalige burgemeester van Brielle, Cor de Ronde, wel toevertrouwd. Na 1989 gingen de jumelage-zaken wat vlotter en is een flinke stroom uitwisselingen tot stand gekomen. In Havlíčkův Brod is ook het nodige veranderd. Het leven is "verwesterd". Moderne supermarkten hebben hun intrede gedaan, de kleding is anders geworden en de tijd dat parkeren geen probleem was is ook voorbij. Maar de stedenband leeft nog steeds en het HBBC én de gemeente Brielle zullen er alles aan doen deze situatie te continueren. Te beginnen met een grootse viering in september, die even succesvol moet worden als de festiviteiten vorig jaar in Havlíčkův Brod zijn geweest.

Jan van Gastel



Budel - Domažlice

In de week van 21 t/m 27 april is een groep van (hoofdzakelijk) Tsjechen en Duitsers in Budel geweest voor een scholing op het gebied van recreatie en toerisme. Deze week is gehouden in het kader van het internationale samenwerkingsverband tussen Budel, de Belgische buurgemeente Hamont-Achel, Budels jumelage-gemeente Domažlice in Tsjechië en haar Duitse buurgemeente Fürth im Wald, en 42 Griekse gemeenten. Budel startte dit verband in 1994 met als doel economische projecten op te zetten voor Domažlice. De

Europese Economische Commissie stelde twee ton subsidie beschikbaar om onderzoek te doen naar de sociaal-economische mogelijkheden in de Tsjechische plaats. Op grond van dit onderzoek is een project opgezet, gericht op de ontwikkeling van recreatie en toerisme in Domažlice. Op het programma stonden onder andere een intensieve kennismaking met de VVV's uit Budel en Hamont-Achel, een kijkje achter de schermen van een hotel en van een groot vakantiepark.



Ede - Chrudim

Van 8 t/m 11 mei waren 43 raadsleden, ambtenaren en leden van het Stedenbandcomité uit Chrudim te gast bij de Edese gemeenteraad. De groep werd door de burgemeester van Ede in het Edese gemeentehuis welkom geheten. Na een rondleiding door het gemeentehuis, vertrok men voor een rondrit door Ede. De groep woonde een raadsvergadering bij en bezocht in Ede een aantal instellingen, waaronder Milec, De Gelderhorst, het Joanitterhuis en de muziekschool. Tijdens

een lunch in het bedrijfsrestaurant van de brandweer werd verteld over de samenwerking in de hulpverlening tussen brandweer, politie en GGD. De groep was te gast bij Woonstede voor informatie over stadsvernieuwing en maakte een wandeling door Oud-Ede Zuid.

In Rietkampen, aan de Erasmusstate werd een kunstwerk van de Tsjechische kunstenaar Broz onthuld en de Tsjechische delegatie plantte bomen rond het kunstwerk. De groep heeft ook excursies gemaakt naar Amsterdam en Naarden.

Johannes Sugito

VAN DE LEDEN

De redactie ontving van *Jeroen Balkenende* (kort geleden van Leiden naar Praag verhuisd) belangrijk nieuws over de toekomstige nieuwe tarieven van het openbaar vervoer in Praag. Te lezen in de rubriek 'Van en over Tsjechië - Diversen'. Daar hoort eigenlijk ook het verslag thuis van *Fred Runte uit Hoogeveen*, maar dan is dit rubriekje zo kaal, dus hieronder is Fred aan het woord.

Pasen in 't Reuzengebergte (Krkonoše)



Een staalblauwe hemel, stralende zonneschijn en ruim 1 meter sneeuw: Dat waren de ingrediënten voor een heerlijke paas-wandelvakantie. Pec pod Sněžkou was ons uitgangspunt en we waren te gast bij onze oude vrienden van de vijf Nivon-reizen Alena en Vladimír Novotný. Zij hebben hun (gepachte) bouda Bílá Labuť inmiddels verwisseld voor hun eigen pension Nikola. Twee honderd meter lager dan de bouda en 3 minuten lopen vanaf het busstation.

De oude bouda had een zekere primitieve sfeer, die ons, Nivonners wel lag. Maar pension Nikola heeft veel meer comfort (douche en toilet op elke kamer; dus niet meer in de rij voor de douche op de gang). De prijzen liggen (voor half-pension) op 30 D-Mark (normaal) tot 38 D-Mark (kerstvakantie).

We wandelden via Modré Lázně via Černá Hora (zwarte berg) terug naar 'huis'. Van Horní Maršov via Malá Úpa en Velká Úpa terug naar Pec. En omhoog naar Lesní Bouda via Liščí Hory en Rozcestí (Vosseberg en Wegsplitsing) weer naar beneden.

Ook een dagje Trutnov, met het mooie stadsplein, dat weer aardig opgeknapt is. (Je zal toch als meisje in Trutnov wonen!)

Op 2e paasdag gingen veel jongens uit het dorp Nikolka (de 11-jarige dochter) met hun pomlázka te lijf en ontvingen van haar een mooi versierd ei en een kleurig lint aan hun zweepje. Nikolka is duidelijk populair in het dorp, want de jongens doen dat eigenlijk alleen bij meisjes, die ze aardig vinden.

In de eetzaal stond natuurlijk een uitlopende tak, opgesmukt met prachtig versierde eieren. En het zoete paasbrood in de vorm van een paaslam smaakte heerlijk.

De Novotný's wonen 54221 Pec pod Sněžkou 170, tel. 0042 439 962051. Ze zijn het hele jaar geopend. Maar pas op! Ze hebben veel vaste klanten. En dat is een goed teken. Wij komen er in elk geval weer terug!

Fred Runte

rapide tours

TOURINGCAR-EN REISSURO

Specialist in Tsjechië

6-daagse reis naar Tsjechië.....f 325,=
incl. vervoer per luxe touringcar, 5 overnachtingen in de buurt
van Praag, halfpension, excursies, gids in Praag.

Vertrekdata: 3, 17 en 24 juni; 2, 9, 16, 23 en 29 september;
7, 14, 21 en 28 oktober.

Belt u voor meer informatie! Tel. 0592-543300

VAN EN OVER TSJECHIË EN SLOWAKIJE

UIT DE KNIPSELMAP



Financieringsbeleid

Van de familie Hendriks uit Maasbracht ontving de redactie van Ahoj! een artikel uit het personeelsblad "Wij van Financiën". Het artikel gaat over de ervaringen van een tweetal functionarissen van het Ministerie van Financiën bij een onderzoek dat zij gedaan hebben naar het financieringsbeleid van de Tsjechische overheid. De onderzoekers, Michel Harmsen en Marcel Tak, deden hun project in enig Europees verband - hoe dit precies zat blijkt voor mij als buitenstaander niet heel duidelijk uit het artikel - en met financiering vanuit de Europese Unie. Met advies van consultant Alphons Ranner werd een verkenning gedaan naar het financieringsbeleid van de regering in Praag en de mogelijkheden geld te lenen op de kapitaalmarkt, alsmede naar de verhouding dáár tussen het Ministerie van Financiën en de centrale banken en nog zo een en ander meer.

Bij de bezoeken aan Praag werd heel wat afgepraat met allerlei mensen uit de financiële wereld. De onderzoekers zeggen getroffen te zijn door de huiselijke sfeer op het ministerie, overigens een oud en uitgewoond pand met allemaal kleine kantoortjes, huiskamertjes bijna, waar tafelkleedjes, planten en pantoffels het aanzicht domineren. Pantoffels die na aankomst op het kantoor ook dadelijk aan de voeten van de ambtenaren gaan. Kortom: het was er gezellig. In het gebouw van de centrale bank is dat wat anders. Daar is alles modern en mooi. En men betaalt er veel beter, dus kan elke ambtenaar die wat meer in zijn mars heeft weggekocht worden. Jaloers zijn de onderzoekers op de lage overheidsschuld die de Tsjechische overheid kent. Slechts 18% van het nationaal inkomen, terwijl dat in Nederland bij de 80% ligt. Toch zal er ooit ook meer geleend moeten worden om de nabijkomende grote investeringen in bijvoorbeeld de infrastructuur mogelijk te maken, menen de onderzoekers. Ook ontdekten zij dat de lagere overheden, zoals de gemeenten, helemaal onafhankelijk van de Staat op de financiële markten geld aantrekken. Daarbij worden soms enorme schulden gecreëerd. Praag bij-

voorbeeld leent regelmatig in buitenlandse valuta grote bedragen om publieke werken in de stad ter hand te kunnen nemen. Michel Harmsen denkt dat dit systeem voor wijziging vatbaar is. Hij zou er de voorkeur aan geven dat de centrale overheid tegen gunstiger voorwaarden staatsleningen zou afsluiten op de kapitaalmarkt en uit het zo te vormen fonds gelden aan lokale instanties zou uitlenen. Voor de lokale overheden die nu tamelijk duur geld moeten aantrekken, zou financiering via de Staat, die goedkoper kan lenen en dus minder rente hoeft te berekenen, geld besparen.

Over de gang van zaken op de effectenbeurs hebben de onderzoekers nog al wat opmerkingen. Veel te veel fondsen, rijp en groen door elkaar, staan daar genoteerd, menen ze. Maar bij nadere gesprekken op de ministeries bleek dat de Tsjechische regering dat probleem al had onderkend en dat er maatregelen genomen worden. En aanscherping van de regels van het beursverkeer om tot een beter toezicht door de overheid te komen, lijkt het onderzoeksteam ook wenselijk. Ze beschouwen de toestand daar als "een bescheiden anarchie" en de mogelijkheid biedend voor misbruik van voorkennis. Hun advies was dan ook het scheppen van een beter wettelijk kader, met aansluiting aan de normen van de Europese Unie. Duidelijk is dat dit soort adviezen vaak een willig oor vindt en tot het inzicht leidt dat een vrije markteconomie niet betekent dat iedereen maar zijn eigen gang kan gaan en dat er ook nog zoiets bestaat als het algemeen

Restaurant Bohemen

**Het enige Tsjechische
restaurant in Nederland**

Vlees- en visspecialiteiten

**Appelhaven 26
1621 BC Hoorn (N.H.)
Tel. 02290-47692**

belang. Ook over de verhouding tussen rijksoverheid en de centrale bank, waarbij de laatste volgens Harmsen en Tak een te grote bevoegdheid heeft, zijn kritische kanttekeningen te maken geweest. Maar Michel Harmsen zegt in het artikel ook dat het niet juist is bij zo'n onderzoek alles naar westers model te willen transformeren. "Niet alles is bij ons alleen zaligmakend en je moet rekening houden met omstandigheden en verhoudingen aldaar", zo voegt hij er relativerend aan toe.

Omstreden wet

Vorige maand is een interview van Hans Renner met de vertrekkende ambassadeur van Slowakije in Nederland, dr. Štefan Pauliny, in "Uit de knipselmap" aan de orde geweest. Daarin sprak dr. Pauliny een beetje verdrietig over een soms wat te kritische benadering van de ontwikkelingen in zijn land door de Nederlandse media. De weergave van het interview had amper de knipselmap verlaten of alle Nederlandse kranten besteedden ruim aandacht aan een beslissing van het Slowaakse parlement, dat op 26 maart jl. in meerderheid accoord is gegaan met een "wet ter bescherming van de republiek". In deze wet worden zware straffen in het vooruitzicht gesteld bij pogingen de republiek omver te werpen en op het verspreiden van valse informatie. De oppositiepartijen hebben de wet zwaar aangevochten, maar niet kunnen tegenhouden. Ook van buiten Slowakije is nogal wat bezwaar gemaakt en Amerikaanse diplomaten, die al eerder, samen met collega's uit de Europese Unie, kritische geluiden over elementen van het regeringsbeleid te Bratislava hadden laten horen, gingen er dadelijk weer flink tegenaan. Hun conclusie was duidelijk dat zo'n wet de toetreding van Slowakije tot de Europese Unie zou bemoeilijken, omdat sprake is van een bedreiging voor de vrijheid van meningsuiting.

Of al deze commotie terecht is zal moeten blijken, maar in de kringen van Slowaakse mensenrechtenactivisten is men er ook niet gerust op. Een woordvoerder liet weten dat sommige paragrafen van de nieuwe wet woord voor woord gelijkkluidend zijn aan een wet, die in 1949 door Klement Gottwald, toenmalig president van Tsjecho-Slowakije, werd ingevoerd. Een Stalinistische wet, die tot 1989 tegen duizenden dissidenten werd gebruikt om de regering onwelgevallige geluiden de kop in te drukken. Dat premier Vladimír Mečiar na het goedkeuren van het wetsvoorstel zei dat Slowakije "niet zal tolereren dat de staat wordt ondermijnd", werd ook opmerkelijk gevonden. Het was de letterlijke tekst van Gottwald's slogan uit 1949. De mensenrechtenbeweging is er dus niet gerust op. Ook tegenstemmende parlementsleden zijn dat niet. Sommigen noemden de wet "een signaal dat Slowakije klaar is voor een nieuwe dictatuur" of spraken van "een enorme stap op weg naar totalitarisme". En ook wordt er gesproken over "op gespannen voet staan met de grondwet, die immers vrijheid van meningsuiting garandeert". Voorlopig bestaat de wet die uiteindelijk met 77 tegen 57 stemmen werd aangenomen en de regeringswoordvoerder gaf op de bezorgde commentaren in het buitenland als antwoord dat het Westen weer eens had gereageerd op "valse informatie, die door slechte journalisten wordt verspreid".

Succesvolle filmregisseur toch pessimistisch

Op het onlangs gehouden Filmfestival Rotterdam heeft de Slowaakse regisseur Martin Sulík veel succes gehad met zijn film 'Zahrada' (de tuin) en dit succes blijkt een vervolg te krijgen in bioscooptheaters in een groot aantal landen. Aldus een bericht in de Haagsche Courant van 13 april. En voor de krant is dat reden geweest voor een gesprek met Martin Sulík, waarvan uitgebreid verslag wordt gedaan door Bert Jansma. Sulík zegt blij met zijn succes te zijn. Ook eerdere films als 'Neha' (tederheid) en 'Vsetko, co mám rád' (alles waarvan ik houd) zijn warm

Uit en thuis in Tsjechië en Slowakije

**Auto-, bus-,
en vliegvervoer
Hotels
Theater tickets
Eigen kantoor in Praag**



Voor uitgebreide
informatie:

Tailormade Travel
Trasmolenlaan 12
3447 GZ Woerden
Telefoon 03480 - 2 47 00
Fax 03480 - 2 01 02

ontvangen, dus alle reden voor tevredenheid. De Slowaakse filmregisseur is dat ook, maar denkt minder positief over de filmindustrie in zijn land. In een niet te ver verleden werden er gemiddeld tien bioscoopfilms per jaar gemaakt en een zelfde aantal televisiefilms. Dat wordt bij lange na niet meer gehaald. De oude filmindustrie is verdwenen door een niet verantwoorde verkoop, terwijl filmmakers en technici die zelf in een coöperatie hadden willen onderbrengen en in eigen beheer nemen. Sulík betreurt het dat Slowakije zich niet heeft willen aansluiten bij Eurimages, het fonds dat de Europese filmproductie ondersteunt. De Polen, de Hongaren en de Tsjechen hebben dat wel gedaan. Hij vermoedt dat de Slowaakse overheid aansluiting niet wenselijk vond omdat men niet zou kunnen controleren wie geld uit het fonds gingen krijgen. De overheid zelf wil alleen subsidie geven aan wie loyaal is aan die overheid. Sulík zelf zegt zich verre van politiek te willen houden, maar begaan te zijn met de cultuur van zijn land. Hij noemt filmers die al eerder internationale erkenning vonden als Dusan Hanák en Jan Kádár en zegt dat de filmschool in Bratislava ook nu weer veel talent in huis heeft. Maar betwijfelt of die ooit kansen zullen krijgen in eigen land.

Slecht te spreken is Martin Sulík over de Slowaakse televisie. Hij noemt die slecht. Zo slecht dat de meeste Slowaken naar het Tsjechische tweede net kijken, laat hij Bert Jansma weten. Dat kost reclame-inkomsten, dus is er weer minder geld voor eigen produktie.

De goede ontvangst van zijn film 'Zahrada' op het filmfestival heeft Sulík wat verbaasd zegt hij. Omdat het niet direct een gemakkelijke film is, "vol verwijzingen naar filosofen, vol vrome en wonderlijke dingen, die tegen het magisch realisme aanleunen". De reacties waren positief, maar heel verschillend. Men meende nogal eens politieke symboliek te herkennen, waar die niet bedoeld is. "Sprookjes en overleveringen zijn bij ons meer in de cultuur verankerd dan bij jullie", weet Martin Sulík. Die 'Zahrada' een in hoofdzaak realistische film vindt. Over het probleem: hoe moet ik leven? Over een vader - zoon verhouding, over een man en vrouwen. Zelfspot, ironie en ernst. "Tussen werkelijk en onwerkelijk ligt vaak maar een klein verschil in onze Slowaakse maatschappij" merkt de regisseur op. "Vaak heb je het gevoel dat de gewoonste dingen absoluut irreal zijn geworden en de meest irreal zaken doodnormaal" voegt hij er aan toe. Bert Jansma zegt zich af te vragen of deze opmerkingen, met bijbehorend lachje, misschien toch niet nog een politiek tintje hebben.

Jan van Gastel

Paul Schnabel schrijft in het NRC van 27 april 1996 over de gezondheidszorg in Tsjechië. Vijf jaar geleden was hij er voor het eerst om te kijken op welke manier Nederland hulp kon bieden bij de herstructurering van de gezondheidszorg. Nu ziet hij dat men de overgang gemaakt heeft van een door het ministerie gefinancierd zorgsysteem naar een gedecentraliseerd en grotendeels geprivatiseerd systeem, gefinancierd uit de opbrengsten van de ziektekostenverzekering. Inmiddels kent het systeem nieuwe moeilijkheden m.b.t. de uitvoering en is de verhouding tussen artsen en regering gespannen, maar dat is in Nederland en Duitsland ook het geval, schrijft Schnabel. Niemand in Tsjechië verbaast zich er over dat dat zo is. De westerse ideeën omtrent (gezags)verhoudingen hebben de Tsjechen inmiddels overgenomen, alsof het altijd zo geweest is. De loonverschillen tussen particuliere en publieke sector zijn onaanvaardbaar hoog geworden. Een van de gevolgen daarvan is dat vele artsen een parttime privepraktijk begonnen zijn, naast hun werk in loondienst.

Jan Vrijhof

*** REISCLUB DE ARGONAUTEN ***
avontuurlijk, actief en bijzonder

Wij zijn het adres voor fiets- en wandelvakanties in Tsjechië en Slowakije. In samenwerking met onze kontaktpersonen en vrienden kunnen wij u een prima actieve vakantie aanbieden.

Daarnaast kunt u bij ons terecht voor nog meer avontuurlijke fietsreizen: Uzbekistan, Siberië, Nepal, Ladakh en Oekraïne.
BEL ONS VOOR INFO: 020-6628546

TSJECHISCHE PORTRETten (XXVI)

Johannes Urzidil en Bohemen



Het is een bekend feit, dat de Duitsers in het vooroorlogse Tsjechoslowakije op cultureel gebied een belangrijke invloed hebben uitgeoefend. Ik noem hier slechts namen als Rilke, Kafka, Frans Werfel, Egon Erwin Kisch en Johannes Urzidil. Vooral uit het werk van de laatste blijkt een sterke verbondenheid met het Boheemse vaderland. Titels als "Prager Triptychon" en "Goethe in Böhmen" spreken voor zichzelf.

Johannes Urzidil werd geboren in Praag op 3 februari 1896. Zijn vader was een ingenieur, die bij de spoorwegen werkte. Deze trouwde met een joodse vrouw, die zeven kinderen uit haar eerste huwelijk meebracht. Zij stierf toen Johannes, geboren uit haar tweede huwelijk, vier jaar oud was. De Oostenrijkse vader was een "Tschechenfresser", uitgesproken pro-Duits en bovendien merkwaardig genoeg een antisemiet, die zelf met een joodse was getrouwd en ook geen bezwaar had tegen het huwelijk van zijn zoon met een joods meisje. In het Praag van Johannes Urzidil van vóór de Eerste Wereldoorlog namen de tegenstellingen tussen Tsjechen en Duitsers steeds scherpere vormen aan. Voor Urzidil zelf was zijn positie als halfjood nog extra gecompliceerd gezien het

heersende antisemitisme. Al vroeg voelde hij zich daarom aangetrokken tot Goethe's boven het nationalisme staand "Europäertum". Na in Praag het gymnasium afgelopen te hebben, werd Urzidil correspondent in de "Berliner Börsen-Courier" waar de in Praag geboren dichter Emil Faktor chef-redacteur was. Toen al had Urzidil verscheidene gedichten op zijn naam staan. Hij trouwde in Praag met de dichteres Gertrude Thieberger, de dochter van een rabbijn en de zuster van Kafka's leraar Hebreeuws. Tussen 1918 en 1922 werkte Urzidil als vertaler bij het Duitse consulaat. Hij won het vertrouwen van Duitse en Tsjechische diplomaten en werd als Tsjechoslowaaks staatsburger in 1922 pers-attaché bij het Duitse gezantschap in Praag. Hij sloot zich aan bij de Praagse vrijmetselaarsloge, die uiteraard in 1938 na de Duitse bezetting werd opgeheven. Johannes Urzidil houdt zich buiten de Duits-Tsjechische spanningen en conflicten en telt vrienden zowel onder Duitsers als Tsjechen. Het zijn gelukkige jaren, waarin hij naar Italië, Frankrijk en Spanje reist, Laotse, Rousseau, Kierkegaard en Knut Hamsun leest en voettochten maakt in het Boheemse Woud, waar hij het huis van Adelbert Stifter (1805-1868) bezoekt, in Tsjechoslowakije o.m. bekend geworden door zijn "Witiko", een historische roman over Bohemen en zijn eerste vorsten.

Aan de bekende Tsjechische graficus Wenceslas Hollar (1607-1677), die een groot deel van zijn leven in Engeland verbleef (veel van zijn werk bevindt zich in Windsor Castle), wijdde Urzidil in 1936 een monografie "Wenceslas Hollar, der Kupferstecher des Barock", de eerste monografie over deze Tsjechische kunstenaar.

Goethe in Bohemen

Een hoogtepunt in Urzidils werk is "Goethe in Böhmen" uit 1932, dat in 1962 nog aanzienlijk werd uitgebreid. Hierin ging Urzidil na welke invloed Bohemen op Goethe had gehad, maar ook welke sporen Goethe's werk in de Tsjechische literatuur tot de Tweede Wereldoorlog had nagelaten. Goethe reisde zeventien maal naar Bohemen en bezocht o.m. de Tsjechische kuuroorden, waarbij Karlsbad (Karlovy Vary) en Marienbad (Mariánské Lázně) zijn voorkeur hadden. Beide badplaatsen verwierven bij de Europese aristocraten een grote faam. Toen Goethe in 1820 Marienbad bezocht, bestond het kuuroord pas twee jaar. Hier ontmoette de 74-jarige Goethe de 19-jarige barones Ulrike von Levetzov. De oude dichter vatte een vurige liefde voor het jonge meisje op en hij deed Ulrike een aanzoek, dat echter door de moeder werd afgewezen.

Goethe's "Marienbader Elegie" geeft op ontroerende wijze zijn berusting in het onvermijdelijke weer. Hij onderhield met Ulrike alleen nog briefcontact maar meed verder Marienbad, Karlsbad en de andere Boheemse badplaatsen. Ulrike huwde nooit. Op hoge leeftijd zei ze: "Het was een mooie tijd die we met deze beminnelijke man hebben doorgebracht. Ik verzeker U dat Goethe mij alleen bij het afscheid gekust heeft, verder nooit."

Urzidil gaat in zijn "Goethe in Böhmen" uitvoerig in op de tragische liefde van Goethe voor Ulrike. Zo schrijft hij: "Ulrike ist die grosse böhmische Romanze Goethes, auch wenn sie fern von Böhmen ausklingt". Op hoge leeftijd, in 1899, is Ulrike von Levetzov in kasteel Trübnitz in Noord Bohemen overleden. Op haar graf lagen herfstbloemen uit Goethe's tuin.

Voor Goethe heeft in Tsjechië altijd veel belangstelling bestaan. In allerlei Slavische landen werden in vertalingen en studies over volkspoëzie gedichten en ballades van Goethe opgenomen. Hierbij stonden de Tsjechen vooraan. Goethe was zeer bevriend met de Tsjechische natuurvorser graaf Kaspar von Sternberg (1761-1838), één van de oprichters van het bekende Praagse museum. Sternberg bracht driemaal een bezoek aan Goethe in Weimar. Evenals Goethe had hij een grote belangstelling voor de studie van planten, mineralen en fossielen. Urzidil concludeert dan ook: ".... Und wie Goethe zu seiner Zeit der gewichtigste Verkünder böhmischer Werk jenseits der böhmischer Grenzen war, so blieb Sternberg auch nach Goethes Hingang der bedeutendste Exponent des Goetheanismus in Böhmen".

In 1932 werd op alle Tsjechoslowaakse scholen zonder onderscheid van nationaliteit de honderdste sterfdag van de Grote Europeaan gevierd en verschenen er vele van zijn publikaties in herdruk. Ondanks kritiek van Thomas Masaryk op het werk van Goethe, beschouwde hij "Dichtung und Wahrheit" als één van de tien beste boeken uit de wereldliteratuur.

Urzidil in de Tweede Wereldoorlog

Rond 1938 pakten donkere wolken zich samen aan de politieke horizon. Vele Sudeten-Duitsers kozen de zijde van Hitler en lanceerden de leus "Heim ins Reich". Toen Hitler in 1933 aan de macht was gekomen, nam Urzidil ontslag bij het Duitse consulaat. Hij was altijd voorstander geweest van een vreedzaam samenleven van Duitsers en Tsjechen. Weliswaar ondersteunde hij de eisen van de Sudeten-Duitsers op het gebied van culturele autonomie, maar anderzijds wees hij het streven naar economische autonomie af. Na zijn ontslag bij het consulaat kreeg Urzidil toestemming van Masaryk diens in 1896 verschenen publikatie "Het Tsjechische vraagstuk" in het Duits te vertalen. Bovendien verzocht het Tsjechoslowaakse Ministerie van Buitenlandse Zaken hem een reisgids voor de Tsjechoslowaakse republiek samen te stellen. Toen de situatie steeds dreigender werd, besloten Urzidil en zijn vrouw naar de V.S. te emigreren. De formaliteiten voor een inreisvisum namen echter zoveel tijd in beslag, dat inmiddels Duitse troepen geheel Tsjechoslowakije hadden bezet. Urzidil en zijn vrouw zaten toen nog altijd in Praag. Erger was dat hij door de Gestapo werd gezocht. Met vervalste papieren slaagde het echtpaar erin Tsjechoslowakije te verlaten, echter vrijwel zonder financiële middelen. Via Triest, Vicenza, Brescia, Milaan, Genua en Gibraltar wisten Urzidil en zijn vrouw tenslotte Londen te bereiken, het laatste traject met het Nederlandse schip Christiaan Huygens. Dankzij de hulp van de Engelse schrijfster Winifred Macpherson, beter bekend onder de schrijversnaam Bryher, die Urzidil het benodigde geld verstrekke, arriveerden de Urzidils tenslotte in de Verenigde Staten. Op 24 maart 1940 was de schrijver door de Tsjechoslowaakse president Beneš in Londen ontvangen en kreeg toen de

GOETHE IN BÖHMEN



mogelijkheid als correspondent van de Tsjechoslowaakse tijdschriften "Čechoslovák" en "Central European Observer" op te treden. Op 10 mei 1943 ontmoette Urzidil opnieuw president Beneš, nu in het New Yorkse Waldorf Astoria Hotel bij een receptie. In Engeland had Urzidil zich niet bij de Sudeten-Duitse sociaal-democratische emigranten aangesloten maar bij de bevrijdingsbeweging van Beneš, die in 1941 door de geallieerden officieel als regering van Tsjechoslowakije in ballingschap werd erkend.

In 1945 verscheen in New York Urzidils novelle "Der Trauermantel" met als hoofdfiguur de nauw met Bohemen verbonden Oostenrijkse schrijver Adalbert Stifter. Urzidil wilde met deze vertelling "das Reinste und Geliebteste, das Bleibende und Unverlierbare der Heimat in mir und für andere wiederaufrichten".

In de V.S. konden Urzidil en zijn vrouw slechts dankzij de hulp van de reeds genoemde Winifred Bryher het hoofd boven water houden. In zijn "Prager Triptychon" (1960) schreef hij: "Es ist nicht richtig, dass man in der Not das Leben hasst. Der Weg zu den Quellen und seinem Sinn ist offener als an den Buffets des Wohlstandes, die sich quer legen wie Barrieren". Over zijn werk merkt Urzidil in de emigratie op: "Alle Menschen, die ich schildere, haben gelebt, alle Ereignisse, von denen ich berichten, hatten ihre Wirklichkeit Ich verhohle nichts, nicht in den winzigen Finken Lichtes in der tiefsten Tiefe einer jeden Dunkelheit, nicht das Bittere am Grunde aller Freude". Vergeefs poogde de schrijver een vaste baan te krijgen. Intussen schreef hij verder aan zijn "Goethe in Böhmen". Over de politieke ontwikkeling in zijn land toonde Urzidil zich diep teleurgesteld en noteerde: "Die Tschechoslowakei etabliert sich kommunistisch Klägliche Rolle von Beneš".

Nieuwe financiële problemen ontstonden toen Urzidil in 1953 als medewerker van de "Voice of America" werd ontslagen als gevolg van de communistenjacht van McCarthy. Maar dankzij een waardevolle recensie van zijn "Die verlorene Geliebte" in de "Neue Zürcher Zeitung" door de bekende criticus H. Jacobi steeg zijn ster weer en kreeg hij in 1957 een Zwitserse literaire prijs. Tsjechië blijft voor Urzidil de grote inspiratiebron, zoals blijkt uit boeken als "Prager Triptychon" (1960), "Da geht Kafka" (1965), "Prag als geistiger Ausgangspunkt" (1965) en "Väterliches aus Prag und Handwerkliches aus New York" (1969). In het "Prager Triptychon" schildert Urzidil, uitgaande van een drieluik in de Sint Vitusdom, het Praag van zijn kinderjaren. Mythe en werkelijkheid zijn nauw met elkaar verweven. De vertelling "Weissenstein Karl" is een synthese van fictie en werkelijkheid. Weissenstein, een historische figuur, trekt door de provincie naar Praag. Hij belandt in de kring van literatoren rond Max Brod. Trefpunt van deze "Prager Kreis" is Café Arco. In Weissensteins leven weerspiegelen zich de werelden van Hašek en Kafka. Het is een verhaal vol anecdoten, waarin vele joods-Praagse schrijvers van die tijd figureren. Eens zei Weissenstein tot Urzidil: "Ich war Juden und Christ, Tschechen und Deutscher, ich war Anton Kuh und Egon Erwin Kisch, Werfel und Rilken". Hetzelfde zou Urzidil van zichzelf kunnen zeggen. Over zijn vaderstad Praag merkt Urzidil nog op: "Die Kaiserstadt Wien galt als gemütlich, aber die Königs- und Kaiserstadt Prag war dies gewiss nicht, weder äusserlich noch innerlich, sondern sie war zackig, schroff, kämpferisch und unheimlich. Es mochte wunderbar spannend und wundersam sein, dort zu leben, aber gemütlich war es nicht. Seit die mythischen Herzogin Libussa von Hügel des Wyschehrad über die Moldau hinweg die künftigen Glorie Prags geweihsagt hatte, war dort Kampf und Streit heimisch gewesen".

Urzidils kritische houding ten opzichte van Amerika en de verheerlijking van wetenschap en techniek blijkt uit zijn Amerika-roman "Das grose Halleluja".

"Der letzte Gast" is een loflied op het leven op het Boheemse platteland: "Vorläufig stehen die Bauern noch hier in der Landwirtschaft, die voller Bewegung ist, erzeugt durch die Luft, durch das Licht, die Schatten, das Wasser, die Tiere, durch Wachstum und Wandlung, Schwere und Feuchtigkeit und durch das eigenbewegte Sondergeheimnis eines jeden Gebildes und seiner

JOHANNES
URZIDIL
P
PRAGER
TRIPTYCHON
LANGEN-MÜLLER

Elemente. Nichts gibt es da, was nicht anderm diene, und nichts dem nichts anderes dienen würde"

Op zijn zevende Europese reis in 1970 bezocht Urzidil Hamburg, Bremen, Keulen, Wenen en tenslotte Rome, waar hij op 2 november 1970 overleed. Terecht noemde Max Brod hem de "Troubadour jenes für immer versunkenen Prag".

Aan de hand van enkele citaten kon ik slechts een oppervlakkige indruk geven van de prachtige stijl van Urzidils oeuvre. Qua inhoud gaat mijn voorkeur uit naar zijn doorwrochte studie, "Goethe in Böhmen", een veelzijdig en boeiend geschrift, dat een indruk geeft van de nauwe relaties van deze Europese geest met de cultuur van Europa.

Peter Krug

VAN EN OVER TSJECHIË - DIVERSEN

Nieuwe tarieven openbaar vervoer in Praag

Het nieuwe tariefstelsel van het openbaar vervoer in Praag blinkt niet uit in doorzichtigheid. Om te voorkomen dat vele Ahoj-lezers tijdens hun aanstaande bezoek aan Praag verrast worden door de nieuwe automaten en regels, leek het me nuttig om een samenvatting te schrijven van de belangrijkste kenmerken van het nieuwe systeem.

Mijn bron is een vier-pagina lange bijlage (getiteld: Nový systém Pražské integrované dopravy) van het dagblad Mladá Fronta Dnes van 24 april 1996.

Per 1 juni 1996 is het tariefstelsel voor het Praagse openbaar vervoer ingrijpend gewijzigd. De opvallendste veranderingen zijn: (a) gewone kaartjes kosten nu 10 kroon, maar zijn een uur geldig, inclusief overstappen, (b) voor de oude prijs van 6 kroon kan men alleen korte ritten maken, en (c) de nieuwe kaartjes zijn breder en worden bedrukt door flitsende stempelautomaten, die de rol hebben overgenomen van de oerdegelijke gaatjes-prik-apparaten, nu dus museumstukken.

Het nieuwe systeem omvat nu ook trein- en busreizen naar afstanden kort buiten Praag, met behulp van zes ringvormige zones, en diverse mogelijke abonnementen. Ik beperk me hier echter tot reizen binnen Praag en abonnementen tot en met 15 dagen.

Hieronder volgen de belangrijkste kenmerken van het nieuwe systeem:

Losse kaartjes kosten 10 kroon en zijn 60 minuten geldig in alle metro's, trams, bussen binnen de Praagse gemeentegrenzen en in de tandradbaan op de Petřín-heuvel (die echter deze zomer buiten werking is). Tussen 20 uur en 5 uur en in het weekeinde is de geldigheidsduur 90 minuten.

Voor 6 kroon mag men in de metro maximaal vier haltes verder reizen, inclusief overstap, en binnen een tijd van 30 minuten. In de trams en bussen is de geldigheid slechts 15 minuten en elke overstap betekent er een nieuw kaartje. Niet geldig in de nachtrams en -bussen.

Kortdurende abonnementen zijn er natuurlijk ook. Deze moeten altijd voor het eerste gebruik gestempeld worden. Die van drie of meer dagen moeten bovendien voorzien worden van naam en geboortedatum, en zijn pas vanaf juli te koop. Voor 50 kroon kan men vanaf het moment van afstempelen 24 uur onbeperkt reizen met metro, tram en bus binnen Praag. Voor 130, 190, resp. 220 kroon kan men drie, zeven, resp. vijftien kalenderdagen onbeperkt reizen, vanaf de dag van afstempelen.

Kinderen tot 6 jaar, eventueel in kinderwagen, reizen gratis. Kinderen tot 15 jaar reizen voor de halve prijs (5 resp. 3 kroon). Ook honden met muilkorf in tram of bus.

Honden in de metro en andere dieren mogen alleen als handbagage worden vervoerd. Voor bagage groter dan 25x45x70 cm moet een 5-kroon-kaartje worden gekocht. Dit geldt niet voor abonnementhouders.

Het oude tarievenstelsel blijft naast het nieuwe nog de hele maand juni geldig.

O ja, en dan natuurlijk nog de boete bij het betrappen op zwart rijden. Die blijft gelijk, namelijk 200 kroon, en mag ter plekke betaald worden. Er is beloofd dat de stempelautomaten automatisch worden uitgeschakeld zodra een controleur de tram instapt, en dat ze menselijk zullen zijn tegenover 15-minuten-kaartje-houders in vertraagde trams.



Jeroen Balkenende



VAN URK, HET GEHELE JAAR FIJNE VAKANTIES IN DE TSJECHISCHE REPUBLIEK

**VERHUIST in MEI 1996 naar: KNSM-laan 409 tel. 020 - 4193262
1019 LG Amsterdam fax 020 -4193191**

**ONS AANBOD VAN PERSOONLIJK GECONTROLEERDE APPARTEMENTEN
EN VAKANTIEWONINGEN IS WEER UITGEBREID.**

**RUIME KEUZE UIT DIVERSE MOGELIJKHEDEN EN PRIJSKLASSEN IN:
PRAAG, MIDDEN- EN ZUID BOHEMEN (o.a. Slapy, Lipno-meer, Telc,
Struharov), ŠUMAVA, REUZENGEBERGTE.**

OOK UW KERSTVAKANTIE 1996 KUNT U NU VAST BOEKEN!

Inlichtingen (tot ± 10 mei) bij:

Van Urk, Amsterdam, telefoon 020 - 6231662

Na ± 15 mei: zie boven!

telefax 020 - 6242036

Te huur aangeboden: een villa in DAVLE

Davle is een dorp aan de rivier de Moldau (Vltava), 20 km ten zuiden van Praag. In Davle komen de rivieren de Moldau en de Sazava bijeen. De omgeving is heuvelachtig, met veel bossen. Er is een trein- en busverbinding met Praag.

Het huis staat aan de rand van het dorp en is tegen een heuvel op gebouwd, wat een prachtig uitzicht geeft over de rivieren.

De villa (met garage) is volledig ingericht en geschikt voor 5 personen.

Rondom het huis is een grote schuin aflopende tuin met bomen. Zonnig terras

Prijs per week: f 400, = bij gebruik door 2 pers.; f 435, = bij gebruik door 3 pers.; f 470, = bij gebruik door 4 pers. Per dag: resp. f 70, =, f 75, = en f 80, =.

Contactadres: Fam. Segers, tel. 076-541 5285.



GENOOTSCHAP VOOR TSJECHISCHE EN SLOWAAKSE MUZIEK

Alexander Moyzes



Wij hebben behalve een T, ook een S in onze initialen staan, en daarom neem ik aan dat de gemiddelde Ahoj-lezer het niet zo leuk zal vinden op pag. 24 van Ahoj 116 ("Succesvol Tsjechië") te lezen - daar komt het zo ongeveer op neer - dat de Tsjechen zo verheugd zijn de Slowaken, die alléén maar subsidie kostten, kwijt te zijn. (En wat heeft de splitsing van het land gekost aan nieuw geld, nieuwe administraties, nieuwe grensbeambten? Misschien méér dan die subsidie....).

Maar goed, de "Internationale Spectator" is niet 'AHOJ', en dus ga ik, na de vorige keer te hebben geschreven over de eerste moderne Tsjechische componist die mijn pad kruiste (K. Slavicky), nu over de eerste Slowaakse componist schrijven, die ik leerde kennen: Alexander Moyzes.

Ik herinner me nog het bezoek aan de EXPO te Brussel in 1958 en uiteraard ook aan het Tsjechoslowaakse paviljoen. In een vitrine lagen enkele partituren en daarbij was o.a. Moyzes, ik verwonderde me toen er nog over, dat de tweeklank "oy" in Slavische talen niet zo frequent voorkomt. Maar ik leerde muziek van Moyzes eerst kennen, toen ik een LP van hem kocht in de exclusieve zaak "1000 jaar

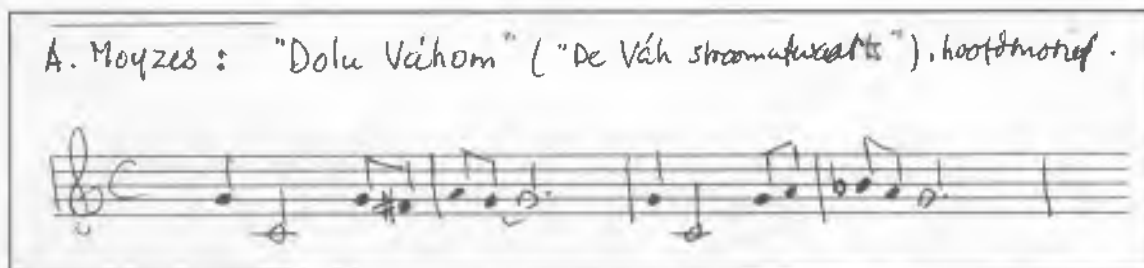
muziek" in Den Haag (vroeger in de Prinsestraat, later in de Papestraat, een jaar geleden opgeheven). Op deze LP stonden twee werken "Langs de rivier de Váh" en "Dansen uit het Hrongebied (Pohronie)". Beide werken zijn in 1989 in een andere uitvoering op een CD van het merk Marco Polo verschenen, aangevuld met de "Dansen uit Gemer".

Alexander Moyzes werd geboren in 1906 in *Klaštor pod Znievom* en stierf in 1984 te Bratislava. Het belangrijkste deel van zijn muzikale opleiding kreeg hij in Praag bij *Vítěslav Novák*, waar hij afstudeerde in 1930. In 1929 werd hij leraar compositie aan de muziekacademie te Bratislava, aan welk instituut hij van 1965 tot 1971 rector was. De meeste Slowaakse componisten van de generatie rond 1920 waren zijn leerlingen.

Tot de belangrijkste composities van Moyzes behoren genoemde werken, verder maar liefst 12 symfonieën (de eerste ontstond in 1929, het was de eerste echte Slowaakse symfonie, de laatste in 1983), waarvan vooral de zevende onder volksmuziek-invloed staat, de "Partita ter ere van Meester Pavel van Levoča" (1970), een eerbetoon aan de beroemde schepper van het altaar in de kerk van Levoča, een pianosonate (1942), drie strijkkwartetten, diverse liedercycli o.a. "In de herfst" (1960), een blaaskwintet (1933), verder diverse werken voor volksdansensembles (Sluk, Lučnica e.a.). Helaas is maar een relatief klein gedeelte van zijn werk opgenomen; mij is ter ore gekomen dat de Slowaakse Philharmonie er best voor voelde al zijn symfonieën voor plaat of CD te spelen, maar dat geen enkele platenmaatschappij tot nu toe het risico wilde nemen. En dat zou toch een goede geste zijn voor deze "vader van de nieuwe Slowaakse muziek".

Met de genoemde compositie "Langs de rivier de Váh", of beter gezegd "De Váh stroomafwaarts", die ontstond in 1935, omgewerkt werd in 1945 (de Slowaakse titel luidt "Dolu Vahom"), heeft Moyzes ongetwijfeld een Slowaakse pendant van Smetana's "Moldau" willen maken, hetgeen ook wel blijkt uit de titels van de onderdelen: "Bij de bronnen", "Van Liptov naar Orava", "Rondom Strečno", "Romance", "Uitmonding in de Donau". Nadat het majestueuze openingsthema, een soort motto (zie voorbeeld), dat in alle delen terugkeert, en door het gebruik

van een toonladder uit de volksmuziek (met verhoogde vierde en verlaagde zevende trap) typisch Slowaaks karakter heeft, suggereert een fuga in de strijkers het samenvloeien van watervallen evenals in Smetana's beroemde werk. Verder geven de kopersignalen in het derde deel een suggestie van oude kastelen; muziek die het ook goed bij een natuurfilm zou kunnen doen.



Wat de genoemde "Dansen uit Pohronie" en "Dansen uit Gemer" betreft, hier worden, gezien de nadere geografische aanduidingen zoals "Berendans uit Rajdová" enz., vrijwel zeker originele volksmelodieën gebruikt (dit in tegenstelling met de "Moravische Dansfantasieën" van Slavický, in de vorige 'Ahoj' genoemd) en hebben we hier dus een soortgelijk werk als bijvoorbeeld de "Dansen uit Galánta" van de Hongaarse componist Zoltán Kodály (Galánta ligt overigens, sinds 1918, in Slowakije!). Zeer fleurige muziek, waarbij de "Dansen uit Gemer", vooral ook door het gebruik van het cimbaal, het dichtst bij de volksmuziek staan.

Hans Wallin

MUZIKALE NOTEN

Uit de berichtenboekjes van "Amatinka" en "Prespolanka" nemen wij onderstaande optredens over.



Zaterdag 25 mei: Žadovjáci en het Alpenjazz Quintett (Oostenrijk) in de hallen van Toeringcarbedrijf R. Gielen te Beringe (L). Aanvang 20.00 uur. Tel. 077-3078337 of 3072007.

Zondag 26 mei: Žadovjáci en De Zwarte Fanfare, Org. Odenwald Echo, die Org. Maaskapelle en de Dirgelländer Muzikanten te Beringe (L). Aanvang 11.00 uur, toegang gratis.

Zondag 26 mei: Mistrňanka in de hallen van Toeringcarbedrijf R. Gielen, Kanaalstraat te Beringe. Aanvang 20.00 uur. Tel. 077-3078337 of 3072007.

Zondag 26 mei: Ter gelegenheid van de muziekefeesten te Merselo treedt Amatinka op in de "3-kapellen-show" met Die Fidelen Rosentaler uit Merselo en Die Krombacher Musikanten uit Kerkrade. Van 20.30 - 1.00 uur. Entree f 12,50. Info Pieter Rieter, 0478-546595.

Vrijdag 31 mei: Moravanka in de Feesttent, Kerkstraat te Haps. Aanvang 20.00 uur. Tel. 0485-371781.

Vrijdag 31 mei: Mistrňanka om 20.00 uur in Veldhoven.

Zaterdag 8 juni: Evenals in 1995 concert van "Amatinka" te Almelo in het Beeklustpark, Ledeboerslaan. Van 20.00 - 21.30 uur. Entree is gratis. Info G. Spikker, tel 0546-818257.

Drie Donken Blaaskapel speelt geliefde melodieën.

De vorige CD van de Drie Donken Blaaskapel uit Den Dungen was geheel gewijd aan de Tsjechische componist Antonín Zvážek. De CD die nu wordt uitgebracht bevat alleen zogenaamde geliefde melodieën. Je zou ook kunnen zeggen 'evergreens', doch dat dekt niet de hele 'lading' van de CD. Het bijzondere aan deze CD is dat alle nummers gearrangeerd zijn door Tsjechische arrangeurs.

Waarom?

Een blaaskapel, niet te verwarren met een carnavalskapel, heeft een traditionele bezetting.

Trompetten, clarinetten, trombones, bas en hoorns. Uiteraard ook slagwerk. Blaaskapelen met een dergelijke bezetting zijn er in Tsjechië legio. Gewoon omdat Tsjechië de bakermat is van de blaasmuziek. De echte blaasmuziek!

De Drie Donken Blaaskapel speelt al jaren de echte blaasmuziek met een traditionele bezetting. Wat ligt er dan meer voor de hand dan geliefde melodieën een 'blaaskapelasje' te laten geven door mensen die dat het beste kunnen. Dat zijn nu eenmaal de Tsjechen. Bijna elk gerenomeerd Tsjechisch kapel heeft een eigen componist en arrangeur. Is dit gegeven zo nieuw dan? Nee, maar wel pas bekend en toepasbaar in ons vrije westen sinds het vallen van de muur.



De Drie Donken Blaaskapel heeft al lange tijd goede contacten in Tsjechië. Ook met de bekende componisten en arrangeurs aldaar. Telkenjare speelt de Dungenze kapel in Tsjechië en komt een kapel uit dat land, met de naam Strábrňanka, hier een concert verzorgen. Het was dan ook niet moeilijk voor Ad van der Bruggen, de leider van de Drie Donken Blaaskapel, om geschikte arrangeurs te vinden.

De Drie Donken Blaaskapel hoopt met het uitbrengen van deze CD vele blaasmuziekliefhebbers een plezier te doen. Het is een prettige afwisseling met originele volksmuziek.

Ook deze keer was de hele produktie in handen van de Drie Donken Blaaskapel uit Dungen, onder leiding van Ad van der Bruggen.

Voor informatie:

De Drie Donken Blaaskapel, Postbus 115, 5275 ZJ Dungen.

Telefoon: 073-594 1103/594 3204



Tsjechisch

of een van de
120 andere talen

Praktischoling 400 cursussen: Boeken met cassettes, CD's, CD-I, DCC of videobanden

Voor vakanties, zaken, werk, hobby en andere doelen.
Voor beginners en gevorderden!

Gratis telefonische helpdesk!

- Afrikaans - Albanees - Amerikaanse - Arabisch (7 soorten) - Azerbeidzjaans - Bengaals - Birmees - Braziliaans - Bulgaars - Cajun - Cambodjaans - Catalaans - Cherokees - Chikitsaw - Chinees (3 soorten) - Chiriquiaans - Choctaw - Duits - Engels - Estlands - Filipijns - Fins - Frans	- Fula - Georgisch - Grieks (Oud- en Nieuw) - Gujarati - Hebreeuws - Hongaars - Iers - Igbo - Indonesisch - Italiaans - Japans - Jiddisch - Koreaans - Lakota - Latijn - Lets - Litouws - Luxemburgs	- Maleis - Marokkaans - Mehoeks - Mongools - Meré - Navajo - Nederlands - Noors - Oekraïens - Oetomits - Papoezisch - Perzisch - Poolse - Portugees - Punjabi - Roemeens - Russisch - Schots - Servisch - Servisch-Kroatisch - Shona - Singalees - Slowaaks	- Somali - Sotho (Noord- en Zuid) - Spaans - Surinaams - Swahili - Tagalog - Tahitaans - Tetelugu - Thais - Tibetaans - Tigrisch - Tsjechisch - Tswana - Turks - Twi - Urdu - Vietnamese - Welsh - Xhosa - Yoruba - Zuid-Amerikaans Spaans - Zulu - Zweeds
--	---	---	--

BEL onze INFOLIJN: 046 - 452.99.88
Maandag t/m vrijdag 9:00 - 21:00, zaterdag 10:00 - 14:00 uur

Ja, ik wens gratis en vrijblijvend informatie over de taal _____

Dhr./Mw. _____

Adres _____ Tel: _____

Postcode/Plaats _____

Bon opsturen naar: Praktischoling, Antwoordnummer 1212 6130 VB Sittard



Tsjechisch

of een van de
120 andere talen

Praktischoling Antwoordnummer 1212 6130 VB Sittard

Gratis telefonische helpdesk!

BINNENKORT:

NEDERLANDSE TAALES
VOOR TSJECHEN

VRAAG INFORMATIE

BEL onze INFOLIJN: 046 - 452.99.88
Maandag t/m vrijdag 9:00 - 21:00, zaterdag 10:00 - 14:00 uur

FOLKLORE

De stichting Internationale Volksculturen Odoorn organiseert ook dit jaar weer een internationaal folkloristisch dansfestival waaraan uit diverse - soms verre - landen met gretigheid wordt deelgenomen.

Telkenjare is dit dansfestival een kleurrijk festijn waar men kan genieten van muziek, dansen en costuums uit de landen die daar een dansgroep presenteren.

Wellicht kunnen we in de volgende 'AHOJ' iets meer vertellen over dit evenement; misschien zijn er Tsjechische of Slowaakse groepen bij.

H.G.B.



WAT HET OOG STREELT



Droombeelden in Naarden

Nog tot en met 31 mei a.s. zijn er *Droombeelden* te bewonderen bij Galerie Groll, Turfpoortstraat 36a-38 te Naarden-Vesting.

De droombeelden bestaan uit keramische sculpturen van Jindra Vicová en fotografische reminiscenties van Pavel Banka (haar echtgenoot). Het werk van beiden is opgenomen in internationale collecties en bekroond met internationale prijzen.

Geopend: woensdag t/m vrijdag 11 - 17 uur; zaterdag 11 - 16 uur en op afspraak. Tel. 035-69 43 701, fax: 035-69 40 341.

František Kupka in 'Het Paleis'

Uit het Musée national d'art moderne in Parijs en de Národní Galerie in Praag heeft 'Het Paleis' aan het Lange Voorhout te Den Haag meer dan vijftig schilderijen kunnen lenen die de fascinerende ontwikkeling van Kupka's oeuvre laten zien.

Het oeuvre van de Tsjechische schilder František Kupka (1871-1957) beweegt zich tussen uitersten. Van barokke vrouwelijke naakten tot sobere composities van rechthoekige kleurvlakken. Maar hoe groot de veranderingen ook zijn die zich in de loop van Kupka's lange carrière voltrekken, zijn signatuur met sierlijke Jugendstil-krullen blijft ongewijzigd.

Het Paleis, Lange Voorhout 74, Den Haag; t/m 16 juni.

Zie voor meer informatie pag. 27 van 'Ahoj' nr. 117.

Openingstijden: van dinsdag t/m zondag van 11 - 17 uur. Entree: f 10,- (CJP en kinderen 5 t/m 12 jr f 5,- =; MJK gratis).

Jaroslav Krejčí's Comenius Project

In het Comenius Museum te Naarden is nog tot en met 30 juni de tentoonstelling "De Orbis Pictus en 400 jaar Labyrint van de Wereld" van Jaroslav Krejčí te zien.

Krejčí heeft zich altijd verbonden gevoeld met de persoon van Comenius en ontwikkelde een

encyclopedisch project, gekoppeld aan de "Orbis Pictus" van Comenius. Bij alle oude afbeeldingen van de wereld uit de 17de en 18de eeuw zocht hij moderne tegenhangers in onze huidige samenleving.

De tentoonstelling laat meer dan veertig duo's van beelden van de wereld uit Comenius' tijd en onze tijd zien, alle met een boodschap en vormgegeven op de eigenzinnige zeer directe wijze van Krejčí.

Comenius Museum, Kloosterstraat 33, 1411 RS Naarden-Vesting. Tel. 035-694 3045.

ONZE BOEKENPLANK

Informatie over Nederland in het Tsjechisch

Graag wil ik de aandacht vestigen op een aantal Tsjechisch-talige uitgaven over Nederland.

'*Holland, Informace pro mládež o Nizozemí*' is een informatieblad van het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken.

In het kort wordt in deze publikatie ingegaan op geografische, economische, onderwijskundige, culturele en andere aspecten van ons land.

Omvang 10 bladzijden.

Verkrijgbaar bij de Voorlichtingsdienst van het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Tel. 070-3484660.

'*Holandsko*' bevat praktische informatie over Nederland, nuttige adressen, bezienswaardigheden, historische evenementen en specifieke gegevens over bijvoorbeeld activiteiten in Amsterdam, Den Haag, Rotterdam en verschillende delen van Nederland.

Uitgegeven door het Nederlands Bureau voor Toerisme (NBT) in 1996. Circa 30 bladzijden.

Verkrijgbaar bij de Nederlandse Ambassade te Praag, Maltézské nám. 1, 225 40 Praha 1. Tel. 02-24510189 en Ck Dutch Master, Erbenova 237/11, 150 00 Praha 5. Tel. 02-5499393.

Beide brochures zijn zeer geschikt als informatiemateriaal voor al diegenen in Tsjechië die ons land willen bezoeken of er op beknopte wijze iets over willen weten. In het kader van de stedenbanden tussen Tsjechië en Nederland is gebruik aan te bevelen, vooral door scholieren en andere groepen die deelnemen aan uitwisselingen.

Bij uitgeverij Olympia is in Praag in 1993 een toeristische uitgave (à la de Berlitz-gids) verschenen die gewijd is aan Nederland. '*Nizozemsko*' is te koop in de Tsjechische boekhandel.

Marijke van Dorst



DIVERSEN

Subsidies en voorlichting centraal

Op 17 juni a.s. (van 12.45 - 17.00 uur) organiseren het Steunpunt Midden- en Oost-Europa Rotterdam en het Platform Gemeentelijk Vredesbeleid een themabijeenkomst met de titel "Subsidies en Voorlichting. Wat kan ik er nog meer mee doen?" De bijeenkomst vindt plaats in het stadhuis van Rotterdam.

De bijeenkomst begint met twee gescheiden sessies, een voor de doelgroep van het steunpunt (Rotterdamse non-profit organisaties) en een voor de doelgroep van de PGV (gemeenten en gemeentelijke stedenbandwerkgroepen). De PGV zal het thema "voorlichting" nader uitdiepen en het steunpunt het thema "subsidies".

Als het inleidende deel voor de doelgroepen voorbij is, bestaat de mogelijkheid om een meer algemeen getinte lezing over subsidies of over voorlichting te volgen. Na de pauze kan men een van de 6 workshops bezoeken. Deze zijn voor beide doelgroepen bestemd.

Nadere informatie: tel. 010-417 3583; fax: 010-413 0786.

Vertaal - en Organisatiebureau TV (Oost-Europa)

INTRODUCTIE

Het Nederlands bedrijfsleven is de laatste jaren in toenemende mate belangstelling gaan tonen voor de mogelijkheden welke Oost-Europa te bieden heeft.

Bedrijven proberen hun afzet te vergroten of uitbestedingen in Oost-Europa te doen plaatsvinden. Organisatorische verbanden worden overwogen. Joint venture, vergaande samenwerking en overname zijn daarin geen eotische gedachten.

VERTALINGEN

De eerste contacten worden meestal per brief gelegd, reden dat de vertaling de eerste presentatie van uw bedrijf in het exportland is en zoals u weet is de eerste indruk de belangrijkste en maatgevende.

Dit is de reden om vertalingen niet via een "woordenboekje" te doen

maar door native speakers te laten uitvoeren.

Vertalers welke hun sporen in het vertalersvak in een lange reeks van praktijkjaren hebben verdiend en bewezen, zullen het minimale mogen zijn dat u van uw presentatie mag verlangen.

KENNIS

Ons bureau heeft daarvan in de praktijk kennis kunnen nemen. De toegenomen vraag om hulp bij het vertalen van correspondentie, het opstellen van contracten, het assisteren bij bedrijfsbezoeken en het bemiddelen bij joint-ventures e.d. geeft de bevestiging dat samenwerkingen met Oost-Europa toenemen.

Ook assisteren wij regelmatig bij de vraag tot het zoeken naar vakbekwame partners in Tsjechië, Slowakije of Hongarije.

ONDERZOEK

U, als specialist op uw terrein, kan in deze landen een aantrekkelijke markt vinden voor bv. het

uitbesteden van uw produkties of het inkopen van toeleveringsprodukten.

Wilt u deze markt benaderen, als gebruikelijk middels een schriftelijke voorverkenning, dan is het belangrijk de geselecteerde adressen in de landstaal aan te schrijven om te komen tot maximalisering van uw scoringskansen en het weg-nemen van misverstanden. In een later stadium zal het onderzoek ter plaatse, middels tolkenhulp, afgesloten kunnen worden.

CONTROLE

Indien u besluit tot het uitbesteden van produkties, dan is het belangrijk deze produkties aan de bron te controleren alvorens tot transport over te gaan.

Ons bureau heeft de mogelijkheid om vakmensen, werkzaam in het betreffende land en bekend met de moderne technieken, volgens uw specificatie te laten controleren en rapporteren.

UITBESTEDING

Onze kantoren in Tsjechië (Brno) en Hongarije (Budapest) zijn in staat, vanuit de landsoptiek, op ieder moment uw vraagstelling te beantwoorden of anderszins voor u in actie te komen.

KOSTEN

Aan deze inspanningen zijn kosten verbonden. Zij zijn overigens een fractie van de kosten welke ontstaan bij misverstanden.

Gaarne worden wij door u in de gelegenheid gesteld in een persoonlijk gesprek en absoluut vrijblijvend u nader over onze mogelijkheden en kosten te informeren.

**BEDENK DAT COLLEGA'S U IN
DEZE VOOR KUNNEN ZIJN**

!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!

**Vertaal- en Organisatie-
bureau TV (Oost-Europa)**

Hanna J. Tebra-Vašáková

Hinkeman 15

6916 LL Tolkamer

tel. 0316-541504/547051

fax 0316-542014

GSM 06-53225796

semafoon 06-59052805

ALLERHANDE



Europese kampioenschappen goudwassen in Tsjechië

Van 8 - 14 juli a.s. zullen voor de tweede keer de Europese Goudwaskampioenschappen worden gehouden. De eerste keer (1990) vond dit in Rauris, Oostenrijk plaats. Zlaté Hory in Tsjechië ontvangt dit jaar de goudwassende deelnemers.

De Wereldkampioenschappen Goudwassen zullen worden gehouden in Dawson City, Yukon, Canada van 19 - 25 augustus 1996.

Aan beide evenementen zal (vermoedelijk) als enige 2 Nederlanders, de familie Schoenmaker uit Klaaswaal deelnemen.

Zlaté Hory is een stadje met ca 4500 inwoners. Het ligt in Noord-Moravië aan de voet van het Jeseníky gebergte, dicht bij de Poolse grens. Het oude stadje stamt uit 1224 en er werd goud en zilver gewonnen. In 1590 en 1591 werden klompen van dit edele metaal met een gewicht van 1,386 en 1,780 kg. gegeven aan keizer Rudolf II voor zijn collectie.

Het stadje en haar omgeving bieden genoeg schoonheid aan natuur en historische gebouwen. Het 'Oude postkantoor' dateert uit 1698, twee kerken uit de 17e eeuw, waaronder de pelgrimskerk "Marie Pomocná" (herbouwd in de 18e eeuw), de ruïnes van drie middeleeuwse kastelen en in de directe nabijheid het natuurreserveaat Rejvíz.

Best een interessante plaats, ook voor niet-goudwassers. Voor nadere informatie kunt u terecht bij: J.C.G. Schoenmaker, Hoflaan 56, 3286 AH Klaaswaal; tel. 0186-573281.

Wij wensen onze Nederlandse goudwassers veel succes bij deze kampioenschappen!

H.G.B.



Carpooling

Carpooling

Carpooling

Gaat u naar Tsjechië of Slowakije en bent u bereid iemand mee te nemen? Of bent u op zoek naar iemand met een vervoermiddel die naar Tsjechië of Slowakije gaat?

Neem dan contact op met ons lid de heer H. Truin; hij heeft op zich genomen de gegadigden tot elkaar te brengen. De heer Truin is dagelijks telefonisch bereikbaar onder telefoon nr. 020-692 5770

Het maandelijks uitgeven van de Ledenbrief kost de VNTS een flinke duit. Door advertenties kunnen wij deze kosten drukken en u bereikt daarmee een gericht publiek in een oplage van + 750 exemplaren. Onderstaand onze tarieven:

1/16 pag.	f 16,50;	5 nrs.	f 80,=;	10 nrs.	f 155,=
1/8 "	f 22,--;	" "	f 105,=;	" "	f 205,=
1/4 "	f 33,--;	" "	f 160,=;	" "	f 315,=
1/2 "	f 55,--;	" "	f 265,=;	" "	f 510,=
hele pag.	f 93,50;	" "	f 450,=;	" "	f 850,=

Voor nadere inlichtingen: Secr. V.N.T.S., Nieuwendamlaan 274, 2547 JR DEN HAAG. Tel. 070-3258679.

